

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1023/2021
22.09.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији су пуномоћници Стана Младеновић и Љубиша Живадиновић, адвокати из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији су пуномоћници Миодраг Живковић, адвокат из ..., Сузана Милановић, адвокат из ... и Невена Веселиновић, адвокат из ..., ради стицања без основа по тужби и по противтужби, одлучујући о ревизијама туженог-противтужиоца, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5014/19 од 20.10.2020. године, у седници одржаној 22.09.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5014/19 од 20.10.2020. године, у тачкама 1, 4. и 5. изреке, па се, у том делу, предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу П 58/18 од 17.06.2019. године, ставом 1. изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да суд туженог обавезе да му врати износ од 31.700.000,00 динара на име главног дуга, са законском затезном каматом почев од 06.07.2003. године па до исплате. Ставом 2. изреке, усвојен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца, па је обавезан тужилац-противтужени да туженом-противтужиоцу по основу неоснованог обогаћења исплати износ од 41.433,00 динара, са законском затезном каматом почев од 30.07.2003. године, па до исплате. Ставом 3. изреке, наведено је да ће о трошковима поступка суд одлучити посебним решењем.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж 5014/19 од 20.10.2020. године, укинуо пресуду Вишег суда у Крагујевцу П 58/18 од 17.06.2019. године и пресудио тако што је у тачки 1. изреке, делимично усвојио тужбени захтев тужиоца и туженог обавезао да му врати износ од 31.700.000,00 динара на име главног дуга, са законском затезном каматом почев од 29.08.2007. године па до исплате. У тачки 2. изреке, одбијен је преостали део тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на досуђени износ од 31.700.000,00 динара плати законску затезну камату почев од 06.07.2003. године па до 29.08.2007. године, као неоснован. У тачки 3. изреке,

делимично је усвојен противтужбени захтев туженог-противтужиоца и обавезан тужилац-противтужени да туженом-противтужиоцу по основу неоснованог обогаћења исплати износ од 41.433.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 12.07.2010. године па до исплате. У тачки 4. изреке, одбијен је преостали део противтужбеног захтева туженог-противтужиоца којим је тражио да суд обавезе тужиоца-противтуженог да му на досуђени износ од 41.433.000,00 динара исплати законску затезну камату почев од 30.07.2003. године па до 12.07.2010. године, као неоснован. У тачки 5. изреке, одлучено је да свака странка сама сноси своје парничне трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени-противтужилац је изјавио две благовремене ревизије, због битне повреде одредаба парничног поступка учињене у поступку пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Тужилац-противтужени је доставио одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, у смислу одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да су ревизије основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Међутим, основано ревидент у ревизији указује да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1., у вези члана 383. став 3. и члана 8. Закона о парничном поступку, пошто је побијана пресуда заснована на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом, без непосредног саслушања парничних странака и сведока.

Према утврђеном чињеничном стању, у првостепеном поступку, у експозитури ... банке у ... је, 02.07.2003. године, извршена готовинска уплата на штедну књижицу туженог-противтужиоца од стране ВВ, износа од 20.000.000,00 динара, тако што је уплатни листић "улажем" потписао за улагача ВВ, а по исплатном листићу "подижем" који је потписао АА, банка је исплатила износ од 20.000.000,00 динара. Тужени-противтужилац је 05.07.2003. године уплатио износ од 11.700.000,00 динара АА, тако што се ради о готовинским уплатама и исплатама, а не о вирманским плаћањима – преносу средстава са рачуна, једног на други. По налогу туженог-противтужиоца, дана 30.07.2003. године, извршен је пренос износа од 41.433.000,00 динара, са његове штедне књижице на штедну књижицу тужиоца-противтуженог, што међу парничним странкама није било спорно. Парничне странке су, иначе, били дугогодишњи пријатељи и пословни сарадници, па су ове новчане трансакције биле последица њиховог пословног договора да се удруже ради куповине акција предузећа "ГГ" ..., при чему између парничних странака није закључен писани уговор о регулисању међусобних односа у вези овог договора, док њихов усмени договор није остварен. Нема материјалних доказа о томе да је тужилац-противтужени издао налог да се са његове штедне књижице спорни новчани износ од 31.700.000,00 динара пребаци на штедну књижицу туженог-противтужиоца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, након што је у доказном поступку саслушао парничне странке и сведоке, тужбени захтев тужиоца-противтуженог одбио, а усвојио противтужбени захтев туженог-противтужиоца, јер је закључио да је током поступка тужени-противтужилац доказао да је, по основу налога за пренос 30.07.2003. године, са своје штедне књижице дао налог ... банци да се пренесе износ од 41.433.000,00 динара на штедну књижицу тужиоца-противтуженог, а по основу њиховог усменог договора о куповини акција "ГГ" ..., који се није остварио, док тужилац-противтужени није доказао да је он туженом-противтужиоцу позајмио износ од 31.700.000,00 динара, који је предмет његовог тужбеног захтева, па је применом правила о терету доказивања прописаном одредбом члана 231. Закона о парничном поступку, првостепени суд тужбени захтев тужиоца-противтуженог одбио. У погледу камате на потраживање туженог-противтужиоца, првостепени суд је закључио да је тужилац-противтужени, несавестан од дана стицања износа од 41.433.000,00 динара, јер је одмах по преношењу тог износа од стране туженог-противтужиоца, исти износ пренео на рачун свог предузећа "ДД", и тим новцем стекао акције, због чега је првостепени суд туженом-противтужиоцу камату на његово потраживање признао, почев од 30.07.2003. године па од исплате.

Другостепени суд је, након одржане расправе на којој је прочитао писане доказе и записнике о саслушању парничних странака и сведока, укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака тако што је усвојио и тужбени и противтужбени захтев у погледу главног потраживања, док је туженом-противтужиоцу камату на главно потраживање признао, почев од 12.07.2010. године, као дана подношења противтужбе, јер је оценио да тужилац-противтужени није био несавестан стицалац, имајући у виду да су парничне странке дугогодишњи пријатељи, који су заједно планирали све обавезе и новчане трансакције, па је закључио да је тужилац-противтужени доказао да има предметно потраживање према туженом-противтужиоцу.

Врховни касациони суд налази да тужени-противтужилац основано указује да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1., у вези члана 8. Закона о парничном поступку, имајући у виду да је, без непосредног саслушања парничних странака и сведока, одлуку засновао на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом.

Наиме, првостепени суд је након спроведеног доказног поступка саслушањем парничних странака и сведока закључио да тужилац-противтужени није доказао да му тужени-противтужилац дугује износ од 31.700.000,00 динара, док је супротно томе, тужени-противтужилац свој тужбени захтев у односу на потраживање које има према тужиоцу-противтуженом у износу од 41.433.000,00 динара, доказао. Такође, првостепени суд је закључио да је тужилац-противтужени несавестан стицалац износа од 41.433.000,00 динара, због чега је туженом-противтужиоцу камату признао, почев од дана стицања, применом одредбе члана 214. Закона о облигационим односима. Другостепени суд није имао могућност да, без непосредног саслушања парничних странака и евентуално сведока, своју одлуку заснује на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом. При опредељењу да се пред другостепеним судом понове већ изведени докази, тај суд је био дужан да поступи на начин прописан одредбом члана 384. став 1. Закона о парничном поступку, односно да на расправу позове странке и њихове пуномоћнике, као и оне сведоке за које одлучи да их саслуша. Ако налази да је првостепени суд погрешно оценио исказе странака и сведока, на чијим

исказима је засновао утврђење о каквој битној чињеници, другостепени суд је дужан да изведе доказ непосредним саслушањем странака, односно сведока, како би имао могућност да формира и оценом доказа образложи своје сопствено уверење, на основу одредбе члана 8. Закона о парничном поступку. Пошто је, супротно томе, другостепени суд другачије ценио исказе странака и сведока које није непосредно саслушао, таквим поступањем је учинио битну повреду одредаба парничног поступка, јер је неправилна примена одредбе члана 383. став.3, у вези члана 8. Закона о парничном поступку, била од утицаја на доношење законите и правилне пресуде, имајући у виду да се искази парничних странака разликују о битним чињеницама у погледу исплате износа од 31.700.000,00 динара туженом-противтужиоцу од стране тужиоца-противтуженог (о којој исплати не постоји писана документација) и савесности тужиоца-противтуженог, у вези са стицањем износа од 41.433.000,00 динара који му је уплатио тужени-противтужилац.

У поновном поступку, потребно је да другостепени суд отклони учињену битну повреду одредаба парничног поступка, на коју му је указано овим решењем, тако што ће на расправи, а ради одлучивања о жалби тужиоца-противтуженог, поновним извођењем доказа и саслушањем парничних странака и сведока да утврди битне чињенице за одлучивање о тужбеном захтеву тужиоца-противтуженог и о захтеву туженог-противтужиоца за исплату камате на признати износ његовог потраживања од 41.433.000,00 динара, за период пре 12.07.2010. године, да би потом имао могућност да о тим захтевима странака донесе нову и закониту одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од одлуке о главној ствари.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као изреци донео применом одредбе члана 415. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић